

Značenje bogobožnosti i načini njenog postizanja (Meka)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat

14. safer 1447. po Hidžri / 8. august 2025.

Hvala Allahu, Vladaru, Svetom, Onome Koji je bez nedostatka. Zahvaljujem Mu na Njegovim velikim blagodatima i obilnim darovima. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema sudruga, On je naredio Svojim robovima da se pomažu u dobročinstvu i bogobožnosti, i olakšao im puteve ka sreći i ostvarenju ciljeva, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, najbolji među ljudima. Neka su salavat i selam na njega, na njegovu porodicu i ashabe, trajno, dok se smjenjuju dani i noći.

O vjernici, bojte se Allaha, jer bogobožnost je put budnih, staza razumnih, i pravac onih koji jasno vide. Ona donosi sigurnost od padova, vodi ka Džennetu i spašava od Vatre. Allah kaže: "O vjernici! Bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani." (Ali Imran, 102)

O muslimani, u jednom ajetu iz Allahove Knjige sadržane su sve koristi za ljude, u njihovom životu na ovom svijetu i na ahiretu, u odnosu prema Allahu i međusobno. Vrijedan je stalnog razmišljanja, razumijevanja i primjene. To su Njegove riječi: "Jedni drugima pomažite u dobročinstvu i čestitosti, a ne sudjelujte u grijehu i neprijateljstvu; i bojte se Allaha, jer Allah strašno kažnjava." (El-Maida, 2)

Ibn Kajjim kaže: "Svaki rob ima dvije vrste obaveza – jednu prema Allahu, drugu prema ljudima."

O vjernici, obaveza koju rob ima prema drugim ljudima – u druženju, pomoći i zajedništvu – jeste da njegovo druženje, okupljanje i prijateljstvo s njima bude u duhu saradnje u postizanju Allahovog zadovoljstva i pokornosti Njemu, koja je cilj čovjekove sreće i uspjeha, i bez koje ne može biti istinske sreće. To su dobročinstvo (birr) i bogobožnost (takva) – dvije osobine koje čine srž cijele vjere.

Dobročinstvo je maksimum koji se traži u nekoj stvari, ili koristi koju ona donosi i dobru koje sadrži. To je sveobuhvatni naziv za svako dobro i maksimum koji se traži od čovjeka. Nasuprot tome je grijeh, sveobuhvatni naziv za zlo i mahane zbog kojih čovjek zaslužuje prijekor.

U značenje dobročinstva ulazi iman i njegovi vidljivi i skriveni dijelovi. Nema sumnje da je bogobožnost dio tog značenja, i njome se najčešće izražava "dobročinstvo srca", koje je slast imana, i sve ono što proizlazi iz njih, kao što su smirenost, čistoća, prostranost, snaga i radost. Zaista vjerovanje ima svoju slast i radost u srcu, i ko ih ne osjeti, ili nema imana ili mu je iman slab.

Allah, džellešanuhu, objedinio je osobine dobročinstva u riječima: "Nije čestitost u tome da okrećete lica svoja prema istoku i zapadu; čestiti su oni koji vjeruju u Allaha i u onaj svijet, i u meleke, i u knjige, i u vjerovjesnike, i koji od imetka, iako im je drag, daju rođacima, i siročadi, i siromasima, i putnicima, i prosjacima, i za otkup iz ropstva, i koji molitvu obavljaju i zekat daju, i koji obavezu svoju, kada je preuzmu, ispunjavaju, naročito oni koji su izdržljivi u neimaštini, i u bolesti, i u boju ljutom. Oni su iskreni vjernici, i oni se Allaha boje i ružnih postupaka klone." (El-Bekara, 177)

Uzvišeni Allah obavještava nas u ovom ajetu da je dobročinstvo (birr) vjerovanje u Allaha, u Njegove meleke, u Njegove knjige, u Njegove poslanike i u Sudnji dan, a to je pet temelja imana, bez kojih iman ne može opstati.

Dobročinstvo također obuhvata praktične vjerske propise: obavljanje namaza, davanje zekata i obavezno izdržavanje.

Također uključuje djela srca, koja su njegova suština: strpljivost i ispunjavanje preuzetih obaveza.

Ove osobine obuhvataju sve aspekte vjere – i vanjske i unutrašnje.

Nakon toga, Uzvišeni Allah naglasio je da su upravo to osobine bogobožnog čovjeka.

O vjernici, istinska bogobožnost jeste pokornost Allahu, s vjerom i nadom u nagradu, izvršavanje naredbi i ostavljanje zabrana. Ona navodi roba da čini ono što je Allah naredio, vjerujući u naredbu i potvrđujući Njegovo obećanje, te da ostavi ono što je zabranio, vjerujući u zabranu i bojeći se Njegove kazne.

U tom kontekstu Talk ibn Habib, Allah mu se smilovao, rekao je: "Kada nastupi smutnja, ugasite je bogobožnošću." Upitaše ga: "Šta je bogobožnost?", a on odgovori: "Da budeš pokoran Allahu, vodeći se Njegovim svjetlom i nadajući se Njegovoj nagradi, i da ostaviš grijeh, vodeći se Njegovim svjetlom, bojeći se Njegove kazne."

Ovo je jedno od najljepših objašnjenja značenja i suštine bogobožnosti.

Svako djelo mora imati motiv i cilj. Ne može se smatrati pokornošću i približavanjem Allahu ako ne proizlazi iz čiste vjere, a ne iz navike, strasti, želje za pohvalom ili ugledom. Mora biti motivisano čistim imanom, a cilj mu mora biti Allahova nagrada i zadovoljstvo.

Zato je svrha okupljanja i druženja među ljudima – da se pomažu u dobročinstvu i bogobožnosti, znanjem i djelom. Jer rob sam ne može sve znati niti sve postići, pa je Allah, Svojom mudrošću, odredio da ljudi budu međusobno povezani i da se pomažu.

Allah, zatim, kaže: "... a ne sudjelujte u grijehu i neprijateljstvu." (El-Maida, 2)

Grijeh i neprijateljstvo su suprotnost dobročinstvu i bogobožnosti.

Grijeh je ono što je zabranjeno samo po sebi (po svojoj naravi), a neprijateljstvo (nepravda) je ono što je zabranjeno zbog prelaska granica dozvoljenog, tj. prelaska Allahovih granica, kao što kaže: "To su Allahovi propisi, pa ih ne narušavajte! A oni koji Allahove propise narušavaju, nepravedni su" (El-Bekara, 229); "To su Allahove granice, i nepribližujte im se!" (El-Bekara, 187).

Dakle, zabranjeno je i prelaziti te granice i približavati se tim granicama, jer su to jasne razlike između dozvoljenog i zabranjenog, uključujući napad na živote, imetke i čast.

Prema tome, odnos prema ljudima zasniva se na principu: pomaganja u dobročinstvu i bogobožnosti, znanjem i djelom.

A, odnos prema Allahu počiva na principu tevhida (vjere u jednog Boga), davanju prednosti pokornosti Njemu i izbjegavanju grijeha. To je značenje riječi: "I bojte se Allaha" (El-Maida, 2).

Pametna je ona koja ispunjava obje vrste obaveza, prema ljudima i prema Allahu, na najbolji način, upotpunjujući, tako, uzroke sreće na dunjaluku i postizanja Allahovog zadovoljstva i visokih stepena u Džennetu na ahiretu.

Jedno od najvažnijih sredstava za ostvaranje principa pomaganja u dobročinstvu i bogobožnosti jeste odgoj duše i njeno navikavanje na ovu osobinu, posebno u ranim fazama života, unutar porodice. Članovi porodice treba da se odgajaju na čvrstim temeljima međusobnog pomaganja u dobru, da im se objasni nužnost, obaveza i ljepota takvog ponašanja, te blagoslovljeni ishodi koje ono donosi.

Zatim se krug širi na rodbinu i komšije, kroz ispunjavanje prava i obaveza, u vidu održavanja rodbinske veze, dobročinstva, solidarnosti i samilosti. Onda se širi na cijelo muslimansko društvo, ono koje je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, opisao riječima: "Vjernici su u međusobnoj ljubavi, milosti i saosjećanju poput tijela: kada jedan dio oboli, cijelo tijelo osjeća nesanicu i groznicu." (Buhari i Muslim)

Zato, bojte se Allaha, robovi Njegovi, i trudite se da izvršavate ono što vam je naređeno, pomažete se u dobročinstvu i bogobožnosti, i da izbjegavate ono što vam je zabranjeno, sudjelovanje i pomaganje u grijehu i neprijateljstvu, odazivajući se Allahovoj naredbi, koja donosi korist, stabilnost, lijep život i dobar završetak.

Stalno se sjećajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na posljednjeg Poslanika, vođu bogobožnih, milost svjetovima: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim

"KOLIKO GOD ZNAČAJNA ULOGA HATIBA BILA ZA USPJEH NJEGOVE HUTBE,
NIŠTA MANJE NE ZAOSTAJE NI ODABIR TEME, ODNOSNO MATERIJJE
KOJU TOKOM HUTBE ELABORIRA." (PREPOROD)

HUTBE

oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta
i milostiv je.

